

Inhoud

I Deel 1

1	Ontwikkeling en psychopathologie	3
	<i>Caroline Braet, Pier Prins en Patricia Bijttebier</i>	
1.1	Wat is afwijking van de normale ontwikkeling?	5
1.2	Modellen van normale ontwikkeling	11
1.3	Ontwikkelingspsychopathologie en klinische ontwikkelingspsychologie: begripsomschrijvingen	19
1.4	De dynamiek van risico- en beschermende factoren	24
1.5	Ontwikkelingstrajecten: stabiliteit en verandering in afwijkend functioneren	43
1.6	Preventie van afwijkende ontwikkeling	48
	Literatuur	52
2	Klinische ontwikkelingsneuropsychologie	57
	<i>Hanna Swaab</i>	
2.1	Inleiding	59
2.2	Groei en ontwikkeling van de hersenen en mogelijke verstoring	59
2.3	Hersenen-omgevinginteractie	67
2.4	Risicofactoren en beschermende factoren	67
2.5	Implicaties voor diagnostiek en behandeling	69
2.6	Conclusie en toekomstperspectief	74
	Literatuur	75
3	Genetica en de ontwikkeling van kinderen	77
	<i>Meike Bartels en Dorret Boomsma</i>	
3.1	Inleiding	79
3.2	Oorzaken van individuele verschillen in de ontwikkeling: erfelijkheid en omgeving	80
3.3	Ontwikkeling en prognose: tweelingonderzoek naar stabiliteit van emotionele en gedragsproblemen bij kinderen	88
3.4	Implicaties voor de klinische praktijk	91
3.5	Conclusie en toekomstperspectief	93
	Literatuur	95
4	Prenataal verworven kwetsbaarheid	99
	<i>Bea Van den Bergh</i>	
4.1	Inleiding	101
4.2	Kennis van (normale) ontwikkelingsprocessen en inzicht in kwetsbaarheid	101
4.3	Risicofactoren: teratogene en gedragsteratogene factoren	108
4.4	Ontwikkeling en prognose: enkele voorbeelden	112
4.5	Werkingsmechanismen en aanzet tot een algemeen model	116
4.6	Implicaties voor diagnostiek en interventie	118
4.7	Conclusie en toekomstperspectief	119
	Literatuur	119

5	Temperament, persoonlijkheidstrekken en de ontwikkeling van emotionele en gedragsproblemen	123
	<i>Filip De Fruyt, Barbara De Clercq en Marleen De Bolle</i>	
5.1	Inleiding	125
5.2	Het verschil tussen temperament en persoonlijkheid.....	125
5.3	Persoonlijkheidstrekken en psychopathologie	130
5.4	Implicaties voor diagnostiek	135
5.5	Stabiliteit versus verandering: implicaties voor interventie.....	136
5.6	Interventiemogelijkheden	138
5.7	Conclusie en toekomstperspectief	140
	Literatuur	140
6	Gezin en afwijkende ontwikkeling	143
	<i>Maja Deković en Peter Prinzie</i>	
6.1	Inleiding	145
6.2	Gezin en afwijkende ontwikkeling	145
6.3	Risico- en beschermende factoren in het gezin	147
6.4	Mechanismen en aanzet tot een transactioneel model	156
6.5	Implicaties voor diagnostiek en behandeling.....	159
6.6	Conclusie en toekomstperspectief	161
	Literatuur	162
7	Relaties met leeftijdgenoten	167
	<i>Jan Bijstra en Jeannette Doornenbal</i>	
7.1	Inleiding	169
7.2	Normale en problematische relatievorming	169
7.3	Problematische relatievorming en gevolgen voor de verdere ontwikkeling.....	171
7.4	Risico- en beschermende factoren.....	173
7.5	Problematische relatievorming bij leeftijdgenoten als een transactioneel proces.....	176
7.6	Implicaties voor assessment, preventie en behandeling	178
7.7	Conclusie en toekomstperspectief	182
	Literatuur	183
8	Cultuur, acculturatie en afwijkende ontwikkeling	187
	<i>Paul Vedder</i>	
8.1	Inleiding	189
8.2	Prevalentie van probleemgedrag.....	192
8.3	Risico- en beschermende factoren.....	196
8.4	Verklarende mechanismen	199
8.5	Assessment, diagnostiek en de validiteit van oordeelsvorming.....	202
8.6	Conclusie en toekomstperspectief	203
	Literatuur	205
II	Deel 2	
9	Assessment van psychopathologie: categorisch of dimensioneel?	211
	<i>Hans Grietens</i>	
9.1	Inleiding	213

9.2	Normale en abnormale uitingsvormen van psychopathologie: modellen, tradities, uitgangspunten en onderliggende theoretische assumpties.	214
9.3	Implicaties voor diagnostiek: concretisering van beide systemen in diagnostische instrumenten.	220
9.4	Een kritisch-evaluatieve analyse van beide systemen.	221
9.5	Naar een integratie van modellen?	224
9.6	Conclusie en toekomstperspectief	226
	Literatuur	228
10	Vroege socialisatieproblemen	231
	<i>Joop Bosch en Ellen Moens</i>	
10.1	Inleiding	233
10.2	Beschrijving van socialisatieproblemen: normale en abnormale uitingsvormen	233
10.3	Risico- en beschermende factoren	238
10.4	Mechanismen en aanzet tot een transactioneel model	240
10.5	Implicaties voor assessment en interventie.	241
10.6	Conclusie en toekomstperspectief	247
	Literatuur	248
11	Agressieve en regelovertredende gedragsproblemen	253
	<i>Bram Orobio de Castro</i>	
11.1	Inleiding	255
11.2	Agressie en regelovertreding: normale en afwijkende vormen	255
11.3	Ontwikkelingsverloop.	257
11.4	Risico- en beschermende factoren.	258
11.5	Van risico's naar oorzaken: oorzakelijke mechanismen in de ontwikkeling van gedragsproblemen	262
11.6	Integratie van perspectieven: een transactioneel model.	268
11.7	Implicaties voor diagnostiek en behandeling.	269
11.8	Conclusie en toekomstperspectief	273
	Literatuur	273
12	Stoornissen in de aandacht en impulsregulatie.	277
	<i>Pier Prins en Saskia van der Oord</i>	
12.1	Inleiding	279
12.2	Aandachts- en impulsregulatie: normale en afwijkende vormen.	279
12.3	Ontwikkeling en prognose	286
12.4	Risico- en beschermende factoren.	288
12.5	Verklaringsmodellen en aanzet tot een transactioneel model	290
12.6	Implicaties voor diagnostiek en behandeling.	292
12.7	Conclusie en toekomstperspectief	297
	Literatuur	298
13	Angst en angststoornissen.	303
	<i>Peter Muris</i>	
13.1	Inleiding	305
13.2	Beschrijving van angst: normale en abnormale uitingsvormen	305
13.3	Ontwikkelingsaspecten	306

13.4	Ontwikkeling en prognose van angststoornissen	307
13.5	Risicofactoren en beschermende factoren	308
13.6	Instandhoudende factoren	315
13.7	Mechanismen en aanzet tot een transactioneel model	316
13.8	Implicaties voor diagnostiek en behandeling	318
13.9	Conclusie en toekomstperspectief	320
	Literatuur	320
14	Stemmingsproblemen en depressie	325
	<i>Caroline Braet, Laura Wante en Benedikte Timbremont</i>	
14.1	Inleiding	327
14.2	Stemmingswisselingen bij kinderen: normale en abnormale uitingsvormen	327
14.3	Ontwikkeling en prognose	330
14.4	Risico- en beschermende factoren	332
14.5	Mechanismen en aanzet tot een transactioneel model	336
14.6	Implicaties voor diagnostiek en behandeling	341
14.7	Conclusie en toekomstperspectief	344
	Literatuur	346
15	Leerproblemen en leerstoornissen	349
	<i>Wied Ruijsenaars, Alexander Minnaert en Pol Ghesquière</i>	
15.1	Inleiding	351
15.2	Kenmerken van leerproblemen en leerstoornissen	352
15.3	Ontwikkeling en prognose	357
15.4	Risico- en protectieve factoren	358
15.5	Mechanismen en aanzet tot een transactioneel ontwikkelingsmodel voor leerproblemen en leerstoornissen	360
15.6	Implicaties voor assessment en interventie	365
15.7	Conclusie en toekomstperspectief	369
	Literatuur	369
16	Autismespectrumstoornis	373
	<i>Herbert Roeyers en Petra Warreyn</i>	
16.1	Inleiding	375
16.2	Beschrijving van het autistisch spectrum	375
16.3	Longitudinaal onderzoek: ontwikkeling en prognose	376
16.4	Risico- en beschermende factoren	378
16.5	Mechanismen en aanzet tot een transactioneel model	379
16.6	Implicaties voor diagnostiek en behandeling	383
16.7	Conclusie en toekomstperspectief	388
	Literatuur	388
17	Verstandelijke beperking	393
	<i>Albert Ponsioen en Jan Plas</i>	
17.1	Inleiding	395
17.2	Verstandelijke beperking: vormen en definities	398
17.3	Ontwikkeling en prognose	404
17.4	Risicofactoren	405

17.5	Mechanismen en aanzet tot een model	409
17.6	Implicaties voor diagnostiek en behandeling	409
17.7	Conclusie en toekomstperspectief	413
	Literatuur	415
18	Gehechtheid en kindermishandeling	419
	<i>Lenneke Alink, Rien van IJzendoorn, Eveline Euser en Marian Bakermans-Kranenburg</i>	
18.1	Inleiding	421
18.2	Kindermishandeling	421
18.3	Gehechtheid	426
18.4	Kindermishandeling en gehechtheid	428
18.5	Naar een bio-ecologisch model van kindermishandeling en gehechtheidsproblemen: een integratie van risico- en beschermende factoren	432
18.6	Implicaties voor diagnostiek en behandeling	435
18.7	Conclusie en toekomstperspectief	438
	Literatuur	439
19	Eetproblemen in de adolescentie	443
	<i>Lien Goossens, Caroline Braet en Anita Jansen</i>	
19.1	Inleiding	445
19.2	Eetgewoonten: normale en abnormale uitingsvormen	445
19.3	Prevalentie, ontwikkeling en prognose	448
19.4	Risico- en beschermende factoren	450
19.5	Mechanismen en aanzet tot verklaringsmodellen	455
19.6	Diagnostiek en behandeling	459
19.7	Conclusie en toekomstperspectief	463
	Literatuur	464
20	Middelenmisbruik en verslaving	467
	<i>Reinout Wiers en Rutger Engels</i>	
20.1	Inleiding	469
20.2	Middelengebruik: normale en afwijkende vormen	469
20.3	Verslavingsgedrag: ontwikkeling en prognose	471
20.4	Risico- en beschermende factoren	473
20.5	Mechanismen en aanzet tot een kwetsbaarheidmodel	474
20.6	Implicaties voor diagnostiek en behandeling	483
20.7	Conclusie en toekomstperspectief	485
	Literatuur	486
	Register	491

Handboek klinische ontwikkelingspsychologie

Prins, P.J.M.; Braet, C. (Eds.)

2014, XVII, 494 p. 45 illus., Softcover

ISBN: 978-90-368-0494-3